

לזכות אותו לקבל את כל דמי החוב, שכן הצו בא לעקל הרכוש עד לבירור, אבל לא להקנות זכויות לשותף האחד. ועל-כל-פנים כל זמן שלא אעיין בנוסח הצו קשה לפסוק בנקודה זאת.

אבל עצתי היא שתפייס את שני הצדדים שיסכימו להוציא סכום זה ממעגל המחלוקת, ותשלם מחצית החוב לכל אחד מהם, ותוכל להסביר להם שאין אתה יכול לשלם לאחד מהם ללא הסכמתם מכח הספק, ותצטרך לעכב כל הסכום בידך עד לבירור בפני בית-הדין ואולי יסכימו.

ואם לא יסכימו עצתי היא שתשמור הכסף בבנק בהצמדה ולא תוסיף אתה ליהנות מכספי ההלוואה שכבר הגיע זמן פרעונה ובזה אתה יוצא ידי שמים ובית-הדין.

פא

דין מחבר ומו"ל על הזכות להוצאת מהדורה חדשה

הנני מאשר קבלת מכתב כת"ר ממוצש"ק לסדר "לישועתך קויתי ה'", בשאלה שנשאלה בבית-מדרשו להלכה ולמעשה, "במי שחיבר ספר הלכתי, והספר יצא לאור ע"י מו"ל. המחבר חתם בפני המו"ל שכל הזכויות יהיו שמורות לו, כלומר למו"ל. ביני וביני נוספו למחבר הרבה הערות והארות, הוספות ותיקונים, וגם כמה שינויים בספר, ואותו מחבר מבקש להוציא את הספר מחדש ועל חשבוננו הפרטי. השאלה הנשאלת אם אפשר לומר שהספר במהדורה החדשה לא זהו אותו ספר ראשון עליו התחייב המחבר כלפי המו"ל וממילא יוכל להוציא את הספר בעצמו, או דילמא השינויים וההוספות לא מעלים ולא מורידים, והתחייבותו הראשונה היא שרירה וקיימת".

כידוע לכת"ר מעט מאד נכתב בספרות ההלכה על "זכות יוצרים" בעיקרה, וכתבתי מעט בנושא זה בספרי "עשה לך רב" חלק ששי, (עתה יצא לאור "תחומין" ושם יש פסק-דין מביה"ד הרבני

בירושלים בנושא "זכות יוצרים"). ובטבע הדברים שעל פרטים מעין אלה לא נכתב מאומה, ועכ"פ אנכי בעניותי איני יודע מי שכתב בזה. אמנם "זכות יוצרים" מעוגנת בהלכה, אך יותר ובעיקר בחוק המדינה. ולכן, מה שנראה לענ"ד בסברא פשוטה וישרה הוא, שהדין עם המו"ל, שכן כל ההערות ההוספות והתיקונים אין בהן כדי לשנות את גוף הספר, אף אם יהיו רבות מאד. וברור ביותר שכל אדם שירצה לרכוש את הספר ירכשנו במהדורה שניה, ונמצא המו"ל מפסיד, משום שהרוכש זכות על ספר פשוטה כונתו להוציאו במהדורות נוספות כי הריוח במהדורה השניה הנעשית על-ידי צלום גדול יותר מהראשונה, שיש בה הוצאות סדור כידוע. אמת היא שלא עלה על דעת המחבר דבר זה בשעה שמסר את הזכות למו"ל, אבל אין בכך כדי לגרוע מזכויותיו, ולכן לא יוכל המחבר להדפיס ספרו בעצמו ללא הסכמת המו"ל.

אלא שרואה אנכי בעיא חדשה, אם לא ירצה המו"ל להוציא את הספר מחדש עם הערות והוספות בגוף הטקסט, כי זה ידרוש סדור חדש ויקר, ודבר זה עלול להפריע למחבר להדפסתו מחדש. לכן הייתי מציע שכל ההערות וההארות, ההוספות והתיקונים, יודפסו על חשבון המחבר בנפרד כתוספת לגוף הספר, ובתוספת זאת לא תהיינה למו"ל שום זכויות אלא למחבר בלבד, וישתתפו לפי חשבון בהוצאת המהדורה החדשה.

פב

דין מזיק בסופרמרקט ואולמות

הנני מאשר קבלת מכתבך מעש"ק "קדושים" תשמ"ו בשאלתך דלהלן: "כל מי שמזדמן לקנות באחת החנויות הגדולות (סופרמרקט, סופר סול, וכדומה) נתקל בתופעה הכואבת שהקהל גורם הרבה נזקים לסחורה, שקיות נקרעות, בקבוקים נשברים, וסחורה